

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIS-341/12-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola J. A. Komenského Lysá nad Labem, okres Nymburk
Sídlo:	Komenského 1534, 289 22 Lysá nad Labem
IČ:	61632244
Identifikátor:	600 051 005
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Marií Novákovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	město Lysá nad Labem, Husovo nám. 23, 289 22 Lysá nad Labem
Místo inspekční činnosti:	Komenského 1534, 289 22 Lysá nad Labem
Termín inspekční činnosti:	26., 30. leden, 1. a 2. únor 2012

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční zjišťování bylo zaměřeno na činnost základní školy a školní družiny, sledovaným obdobím byly školní roky 2009/2010, 2010/2011 a 2011/2012.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba Základní škola J. A. Komenského Lysá nad Labem (dále škola) vykonává činnost základní školy s 1. až 9. ročníkem (dále ZŠ), školní družiny (dále ŠD) a školního klubu (dále ŠK) v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Škola vzdělává žáky z Lysé nad Labem a blízkého okolí.

Ke dni inspekce se v 19 třídách ZŠ vzdělával celkem 441 žák, kapacita byla naplněna na 80 %. Počet žáků se ve sledovaném období stále zvyšoval, tento trend pokračuje.

ZŠ vzdělává žáky podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem „Harmonická škola“ (dále ŠVP ZV) a zaměřuje svou činnost především na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Škola nabízí žákům široké spektrum volitelných předmětů včetně druhého cizího jazyka (německý, francouzský nebo ruský).

Činnost ŠD a ŠK je realizována podle vlastních vzdělávacích programů, které jsou průběžně naplňovány. Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno také žákům blízké základní školy, která má omezenou kapacitu.

Žáky vzdělává celkem 32 učitelů, z nichž 12 nemá odbornou kvalifikaci pro daný typ školy a šest asistentů pedagoga. Zájmové vzdělávání zajišťuje šest vychovatelek, tři z nich splňují potřebnou kvalifikaci.

Od minulé inspekční činnosti došlo k významné změně ve využívání vyučovacích metod vzhledem k zavedení ŠVP ZV a v oblasti materiálního zázemí (např. vybavení počítači a prezentační technikou) a ve spolupráci se zřizovatelem ke zlepšení prostředí postupnou rekonstrukcí budov.

Areál, který tvoří komplex osmi panelových pavilonů, je využíván třemi subjekty (dvě ZŠ a jedna střední škola). Stravování žáků, studentů i zaměstnanců škol zajišťuje soukromý subjekt.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

ZŠ využila disponibilní hodiny pro podporu jazykových a přírodovědných předmětů, od školního roku 2010/2011 vyučuje podle doplněného učebního plánu (výuka předmětu Anglický jazyk od 1. ročníku). Pozitivem je různorodá škála volitelných předmětů a zájmových činností, která umožňuje individuální volbu vzdělávací cesty. Volitelný německý jazyk se vyučuje se ve skupině žáků z více ročníků.

Realizované školní vzdělávací strategie jsou v celkovém pohledu vhodně zaměřeny na podporu funkční gramotnosti, míra efektivity uplatňovaných postupů se odvíjela od konkrétních podmínek a osobních přístupů vyučujících. Převažující tradiční formy a metody vzdělávání jsou účelně obohacovány promyšleným systémem zaměřeným na realizaci průřezových témat. Modernizace vzdělávacího procesu je zřejmá např. v cílených projektových aktivitách a ve využívání ICT. Sestavení rozvrhu hodin je částečně negativně ovlivněno objektivními podmínkami (obsazení tělocvičen, úvazky některých pedagogů na více školách aj).

V učebních osnovách některých předmětů (např. Matematika, Seminář z matematiky, Počítačové dovednosti, Informatika, Člověk a svět práce) byly v částech utvářené kompetence, rozpracování klíčových dovedností a učivo téměř identické s jinými předměty, pasáže se opakovaly v jednotlivých ročnících. Učivo bylo zpracováno velmi obecně, obtížná byla orientace a kontrola skutečně probíraného učiva.

Adaptační režim pro žáky 1. ročníku je vhodně nastaven. Přijímání žáků proběhlo v souladu s platnými předpisy. Pro žáky přestupující z jiné školy je vytvořen účinný systém pro vyrovnání rozdílů mezi školními vzdělávacími programy. Škola identifikuje žáky se SVP a vytváří pro ně podle závěrů školského poradenského zařízení (dále ŠPZ) individuální vzdělávací plány (dále IVP). Aktuální IVP splňují požadavky stanovené právními předpisy. Škola účinně zařazuje reedukaci vývojových poruch učení a logopedickou péči v rámci výuky nepovinných předmětů. V souladu s předpisy využila škola k individualizaci výuky podpůrné opatření zavedením funkce asistenta pedagoga a činností speciálního pedagoga pro žáky se zdravotním postižením.

Učitelé 1. stupně účelně pracovali se žáky se SVP. Na 2. stupni byla ve sledovaných hodinách uplatněna jejich podpora spíše ojediněle. Poskytovaná pomoc žákům s rizikem neúspěchu je závislá na přístupu jednotlivých pedagogů, systémová opatření směřující ke změně stylu vyučování (např. diferenciaci učiva, práce v hodině) nebyla prozatím dostatečně účinná. Pouze v několika hodinách dostávali žáci příležitost k sebehodnocení. Negativním zjištěním je klasifikace nedonesených či nevypracovaných úkolů nedostatečnou.

V účinnosti podpory žáků jak nadaných, tak s ohroženým prospěchem byla kromě pozitiv (zapojení žáků do organizace, informačních systémů a života školy, výsledky v předmětových soutěžích aj.) zjištěna také rizika. Ve sledované výuce byly jen spíše uplatňovány efektivní metody a formy práce s talenty. Podpůrná opatření ve vztahu k žákům se SVP byla uplatňována jen výběrově. To se dílčím způsobem odráželo v případech pouze negativní klasifikace - kumulace nedostatečných.

Výchovná poradkyně, která absolvovala specializační studium, zajišťuje poradenské služby zákonným zástupcům i žákům zaměřené na pomoc při řešení vzdělávacích i výchovných problémů, na kariérové poradenství, odbornou podporu při integraci a vzdělávání žáků se SVP. Poradenská činnost ve škole je na požadované úrovni.

Funkční systém prevence sociálně patologických jevů se uskutečňuje především prostřednictvím výuky, minimálního preventivního programu a zapojením žáků do speciálních programů. K prevenci rizikového chování významně přispívají zájmové aktivity, ozdravné a adaptační pobyty a promyšlená činnost školního parlamentu. Ve škole převažuje pozitivní pracovní atmosféra, výskyt zaznamenaných negativních jevů je nízký.

Podpora sociální gramotnosti žáků je v dostatečné míře uplatňována v průběhu výuky, akcí a projektů. Pozitivem je realizace volitelného předmětu Osobnostní a sociální výchova.

Aktivity školy na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti žáků vychází ze vzdělávacího dokumentu a realizují se především v jazykových předmětech. Cílené zaměření na podporu čtenářství, rozšiřování a uplatnění slovní zásoby i práce s textem a informacemi významně podporuje rozvoj dovedností žáků. Využívání textů, učebních pomůcek a didaktické techniky ve výuce bylo převážně účelné.

Podmínky a samotná úroveň přírodovědné gramotnosti (sledována matematická, počítačová, zprostředkovaně i v dalších složkách) byly celkově na požadované úrovni. Přínosným moderním prvkem je existence a využívání tzv. „přírodovědného blogu“ - dálkově počítačově přístupné databáze úloh, témat a dalších odborně zaměřených odkazů. Plánování a organizace hodin byly průměrné, metodicky pestřejší byla výuka na 1. stupni. Rizika byla zjištěna v uplatňování žádoucích pracovních návyků žáků a postupů pedagogů. Úroveň vedených žákovských záznamů byla velmi rozdílná (věcná a formální správnost, přesnost, matematická symbolika aj.). Značná část výuky byla organizována jako samostatná činnost žáků, zpětné vazby však byly většinou pasivní. Výsledky či důležité

pasáže (např. zobecnění, poučky, používané či vyvozené algoritmy) často zaznívaly jen jednou bez žádoucího utvrzení nebo kontroly porozumění v průběhu nebo v závěrech hodin. Diferenciace byla uplatněna minimálně (pouze v pětině sledované výuky), nebyl tak účelně využit potenciál talentovanějších žáků.

Ve sledované výuce cizího jazyka převažovala frontální výuka nebo samostatná práce žáků, zařazování relaxačních prvků nebo zajímavých praktických aktivit zaměřených na dovednosti bylo méně časté. Klima v hodinách bylo pro žáky příznivé, podpora žákům se SVP byla poskytována individuálně, nadaným žákům byla méně zřejmá. Závěrečné zhodnocení práce žáků a jejich vlastní sebehodnocení chybělo. Podle zájmu žáků navazují na výuku akce např. Den evropských jazyků nebo jazykové soutěže. Úroveň jazykové vybavenosti vyučujících byla vysoká. Organizování výuky v oblasti výuky cizích jazyků byla na průměrné úrovni.

Škola systematicky hodnotí dosahované vzdělávací výsledky žáků dle pravidel pro hodnocení, využívá také externího testování žáků. Opatření přijatá na základě výsledků těchto testů jsou však méně účinná. Slovní hodnocení žáků se SVP na vysvědčení nezahrnovalo všechny informace požadované § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů (uvedení souvislostí, které ovlivňují výkon žáka a doporučený další postup jak předcházet případným neúspěchům). Přínosné je zadávání a obhajoba absolventských prací žáků 9. ročníku a vedení žákovských či předmětových portfolií.

Škola velmi dobře spolupracuje se zřizovatelem, přispívá k životu města pořádáním různých kulturních a sportovních akcí. Spolupráce se školskou radou probíhá v souladu se zákonem. Aktivní a pro rozvoj sociálních a dalších kompetencí přínosná je činnost žákovského parlamentu. Dobré vztahy má škola také s okolními předškolními zařízeními a školami, odbornými pracovišti, státními institucemi, společenskými, zájmovými a dalšími organizacemi. Sdružení rodičů při škole pracuje aktivně. Spolupráce se zákonnými zástupci probíhá standardně, nadstandardní je spolupráce školy se seniory. O vzdělávací nabídce škola informuje prostřednictvím pravidelně aktualizovaných internetových stránek, školního časopisu, místního i regionálního tisku.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Struktura realizovaných verzí ŠVP ZV je v souladu se zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV), byly zjištěny nedostatky v úpravách učebního plánu a osnovách některých předmětů v jednotlivých verzích. Ve výše uvedeném dokumentu také nejsou uvedena pravidla pro rozdělování do tříd a skupin, což není v souladu s § 1 odst. 7 vyhlášky č. 48/2005 Sb. Na odstranění zjištěných nedostatků stanovuje ČŠI lhůtu. Vzdělávací programy ŠD a ŠK splňují požadavky školského zákona. Z dokumentace školy bylo zjištěno, že ve školním roce 2011/2012 nejméně ve dvou třídách (I. A a II. B) a ve třech dnech (24., 25. 10. a 8. 11. 2011) vyučovala žáky asistentka pedagoga, tato skutečnost není v souladu s § 7 odst. 1 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Dlouhodobé koncepční záměry stanovují reálné cíle. Organizační struktura odpovídá velikosti a typu školy. Na strategickém řízení se vhodně podílí širší tým pracovníků školy. Podporou řídicích procesů je činnost kolegia ředitelky školy. Dílčí plány pro jednotlivé

oblasti života školy včetně dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) jsou průběžně vyhodnocovány a inovovány.

Ředitelka školy splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon funkce. Učitelství sbor je stabilizovaný se značným podílem nekvalifikovaných pedagogů. Z šesti asistentek pedagoga vyhovuje pouze polovina požadavkům odborné kvalifikace. DVPP zohledňuje potřeby školy, je zaměřeno především na získání potřebné kvalifikace nebo její prohlubování. Podpora začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím je vhodně zajištěna prostřednictvím uvádějících učitelů. Personální podmínky jsou na průměrné úrovni.

Nastaveným systémem vnitřních směrnic a dozorů škola věnuje patřičnou pozornost bezpečnosti žáků. S pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci, učitelé i zaměstnanci prokazatelně seznamováni. Třídní knihy dokladují pravidelně prováděná poučení žáků. V ZŠ je stanoven a dodržován rozpis dohledů nad žáky. Úrazovost se v posledních dvou letech zvýšila, jedná se však o drobná poranění ve většině případů bez úmyslného zavinění jinou osobou. K bezpečnosti žáků a ochraně majetku přispívá systém čipů. Nebezpečí úrazu je zřejmé v místech poškozených schodnic na chodbách a v některých místech s opadávající vnitřní omítkou.

Ve sledovaném období získala škola finanční prostředky formou účelově zaměřených sponzorských darů. Získané finanční prostředky ze sběru, který byl dalším finančním zdrojem, škola využila na odměny žákům při soutěžích. Škola získává další prostředky z pronájmů. V rámci projektu EU peníze školám bylo zřízeno vzdělávací pracoviště využívané učiteli i žáky a zakoupeny pomůcky. Škola při obnově materiálního zázemí postupuje systematicky, disponuje dostatečným počtem učebnic, výukových programů a dalších pomůcek. Využívání prostředků státního rozpočtu přidělených na přímé výdaje na vzdělávání, na rozvojové programy MŠMT a na provoz školy je v souladu s účelem poskytnutí i s vlastními záměry školy. Ke vzdělávání žáků má škola k dispozici potřebný počet kmenových i odborných učeben, dvě tělocvičny a venkovní hřiště nedaleko objektu školy. Hygienické zázemí je zastaralé. Škola uvážlivě pořizuje učebnice pro žáky, sportovní náčiní i výukové programy. Ve třídách a kabinetech převažuje starší úložný nábytek, který je postupně obnovován. Odpočinkový areál mezi pavilony nenabízí mnoho možností k relaxaci žáků, povrch je v některých místech nekvalitní. Postupně je rekonstruováno hřiště ŠD a doplňováno novými hracími prvky. Problémem zůstává bariérový charakter, který představuje omezení možnosti vzdělávání tělesně postižených žáků. Materiální podmínky pro výuku jsou na požadované úrovni.

Závěry, celkové hodnocení škol

Činnost organizace je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Škola respektuje princip rovného přístupu ke vzdělávání, věnuje patřičnou pozornost žákům se ŠVP i nadaným prostřednictvím IVP. Způsob řízení odpovídá typu školy a je funkční. Personální podmínky jsou průměrné, materiální podmínky pro výuku se postupně zlepšují, jsou celkově na požadované úrovni a umožňují realizaci školních vzdělávacích programů. Škola účelně využívá a získává další finanční prostředky pro svou činnost.

Způsob řízení odpovídá typu školy a je funkční. Organizace vzdělávání umožňuje naplňování ŠVP ZV a je funkční. Uplatňované metody výuky byly převážně efektivní, z větší části akceptovaly potřeby jednotlivců a přispívaly k rozvoji čtenářské gramotnosti

žáků. Ve sledované výuce byl individuální přístup k žákům se SVP (kromě práce asistentů pedagogů) zřejmý pouze ojedinele. Podpora a úroveň přírodovědné gramotnosti a jazykových kompetencí žáků je na průměrné úrovni. Projevy dosahování míry klíčových kompetencí a výsledky vzdělávání žáků dosahují požadované úrovně. Celkové působení školy přispívá k předcházení sociálně patologických jevů. Škola je otevřena spolupráci se všemi partnery, vytváří bezpečné prostředí a pozitivní atmosféru.

V průběhu inspekční činnosti byly zjištěny nedostatky, pro jejichž odstranění stanoví ČŠI lhůtu. Jedná se zejména o úpravy učebních plánů a osnov některých předmětů realizovaných verzí SVP ZV a doplnění pravidel o zařazování do tříd a skupin do výše uvedeného dokumentu. Nutná je revize slovního hodnocení tak, aby výstupy obsahovaly posouzení výsledků vzdělávání v jejich vývoji, ohodnocení pile, žáka a jeho přístupu ke vzdělávání v souvislostech i doporučení ke zlepšení jeho výsledků. Potřebná je také změna organizace spolupráce při zajištění výuky tak, aby nesuplovali asistenti pedagoga.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona a v souladu s § 11 písm. f zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje ve lhůtě do 31. 3. 2012 dnů od převzetí inspekční zprávy zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zároveň o jejich odstranění. Oznámení zašlete poštou na adresu ČŠI, U Staré sladovny 470, 288 02 Nymburk, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., U Staré sladovny 470, 288 02 Nymburk.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole a v České školní inspekci, Středočeského inspektorátu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

PhDr. Jana Pavlová, Ph. D., školní inspektorka

Jana Pavlová, v. r.

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor

Karel Kumstýř, v. r.

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Jaroslava Zemánková, v. r.

PaedDr. Jarmila Tóthová, školní inspektorka

Jarmila Tóthová, v. r.

Bc. Marcela Jüstelová, kontrolní pracovnice

Marcela Jüstelová, v. r.

V Nymburku dne 29. února 2012

Datum a podpis ředitel školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Marie Nováková, ředitelka školy

Marie Nováková, v. r.

V Lysé nad Labem 1. března 2012

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.